

DỊCH VỤ THƯ VIỆN TRONG KỶ NGUYÊN SỐ

Trần Thị Kiều Nga*

Tóm tắt: Trong kỷ nguyên số, dịch vụ thư viện đã có nhiều bước phát triển trên nền tảng ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động thư viện. Bài viết đi sâu tìm hiểu các loại hình dịch vụ mới của thư viện, đồng thời nhận diện những thay đổi trong phương thức thư viện thực hiện các dịch vụ truyền thống.

MỞ ĐẦU

Theo IFLA, dịch vụ thư viện được đưa ra trên cơ sở của nguyên tắc tiếp cận bình đẳng đối với mọi lứa tuổi, chủng tộc, dân tộc, ngôn ngữ, giai cấp... Dịch vụ thư viện giúp mọi thành viên trong cộng đồng dân cư có thể tiếp cận cụ thể, trực tiếp tới tư liệu. Dịch vụ thư viện là nhằm đáp ứng mọi nhu cầu của người đọc khi tới thư viện[2].

Dịch vụ thư viện đã có sự phát triển nhanh chóng qua nhiều thập kỷ nay, từ những dịch vụ truyền thống như tra tìm tin trên tủ sách đến dịch vụ hiện đại như số hóa hoặc phục chế các tư liệu cổ. Sự phát triển này nhờ vào chính sự phát triển của công nghệ đặc biệt là công nghệ thông tin. Một điều dễ thấy, các dịch vụ hiện nay được triển khai từ dịch vụ truyền thống đến dịch vụ mới như dịch vụ e-learning, luôn được các thư viện định hướng sử dụng công nghệ thông tin vào hoạt động dịch vụ của mình.

1. TỔNG QUAN VỀ DỊCH VỤ THƯ VIỆN TRONG KỶ NGUYÊN SỐ

Công nghệ số đã mở ra một sự thay đổi lớn về mọi mặt, có thể nói, tạo ra một bước ngoặt trong tiến trình phát triển của thư viện hiện đại. Về mặt phục vụ, công nghệ số đã thay đổi cách thức phục vụ độc giả từ phục vụ trong không gian vật lý chuyên sang phục vụ trong không gian ảo, không gian số. Về mặt bảo quản, giúp giảm tác động giờ để đọc tài liệu rất lớn lên tư liệu, tạo điều kiện cho việc bảo quản các tư liệu lâu dài hơn. Về mặt lưu trữ, tạo ra sự lưu trữ dữ liệu lớn cho thư viện về lâu dài. Đặc biệt, công nghệ số đã mở ra những dịch vụ thư viện mới cho người đọc.

Tại các nước phát triển, hệ thống thư viện có nhiều dịch vụ dựa trên những tiện ích của công nghệ số hết sức thuận tiện cho người đọc. Những dịch vụ ấy không chỉ rút ngắn thời gian tìm kiếm tài liệu đọc cho độc giả mà còn tạo điều kiện tối ưu cho độc giả đọc mọi nơi, mọi lúc, tranh thủ mọi thời gian mà độc giả có thể sử dụng. Kỷ nguyên số không chỉ dừng lại trên các thiết bị máy vi tính để bàn mà còn phát triển các dịch vụ của thư viện trên các ứng dụng thông minh cầm tay, còn gọi là điện thoại thông minh hay smartphone. Những ngân hàng dữ liệu số lớn không chỉ còn là độc quyền của một vài cơ quan thông tin tư liệu mà còn được chia sẻ miễn phí trên khắp thế giới như ngân hàng dữ liệu số của dự án Galica

---

* Viện Thông tin Khoa học xã hội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam

do thư viện Pháp tiến hành. Kỷ nguyên số không chỉ có những đóng góp to lớn cho lĩnh vực thư viện mà còn cho mọi lĩnh vực của đời sống nhân loại. Những ích lợi từ Google Map, Google image hoặc những truy cập miễn phí đến những ngân hàng dữ liệu số như scholarvox.. đã cho thấy những ảnh hưởng to lớn từ những hoạt động sống hàng ngày đến hoạt động nghiên cứu của mọi lĩnh vực. Những dịch vụ trong kỷ nguyên số không chỉ là tiện ích tuyệt vời với người dùng mà còn là phần phát triển quan trọng thúc đẩy ngược lại công nghệ số phát triển. Dịch vụ càng phát triển thì các nhà công nghệ càng nhanh chóng phát hiện ra những nhu cầu mới nâng cao hơn những phát triển công nghệ của mình. Đó chính là điều tuyệt vời mà dịch vụ đem lại cho kỷ nguyên số và ngược lại.

2. CÁC LOẠI DỊCH VỤ TRONG KỶ NGUYÊN SỐ

2.1 Dịch vụ đối với tài liệu số

a) Dịch vụ truy cập trực tuyến

Đây là một trong những dịch vụ đặc trưng nhất, xuất hiện đầu tiên trong kỷ nguyên số. Dịch vụ đó có thể được tích hợp trong một gói dịch vụ chung của thư viện hoặc tách riêng tùy theo từng cách thực hiện của mỗi thư viện. Có thể truy cập trực tuyến qua internet, có thể truy cập trực tuyến qua mạng LAN của thư viện. Một số thư viện thực hiện dịch vụ này miễn phí nhưng đại đa phần các thư viện đều thực hiện dịch vụ trả phí thông qua trả phí cho quyền truy cập vào ngân hàng dữ liệu số của họ. Những thư viện đi tiên phong thực hiện dịch vụ này bao gồm Thư viện Quốc hội Mỹ, Thư viện Quốc gia Anh, Thư viện Quốc gia Pháp... Hiện nay, ở Wales, chính phủ của xứ đã phát triển dịch vụ này trên cơ sở liên kết giữa các thư viện trong xứ. Người dân xứ Wales có thể truy cập đọc, tải các sách, báo điện tử, tư liệu âm thanh và nhiều thứ khác bất kể khi nào và lúc nào người dân muốn và cần. Hiện nay, hầu như mọi thư viện đều thực hiện dịch vụ này trừ những thư viện ở các khu vực xa xôi, chưa tiếp cận được với thành tựu của công nghệ thông tin hoặc chưa có dịch vụ internet. Dịch vụ này không chỉ dành cho các máy tính để bàn cá nhân mà còn dành cho cả các thiết bị viễn thông cầm tay thông minh như điện thoại di động thông minh, ipad. Hiện nay dịch vụ này còn được gọi là dịch vụ tới các truy cập mở do hầu hết các cơ sở dữ liệu số trên thế giới trở thành những truy cập mở. Phát sinh từ dịch vụ đọc trực tuyến là dịch vụ tải các tài liệu. Tùy theo từng tài liệu và từng cấp độ bản quyền của tài liệu mà tài liệu được tải xuống sẽ bị tính phí hay không tính phí.

b) Dịch vụ số hóa

Đó là dịch vụ số hóa các tài liệu mà việc số hóa do thư viện thực hiện theo yêu cầu của khách hàng. Một số thư viện trên thế giới như Thư viện Quốc hội Mỹ thực hiện việc số hóa theo yêu cầu, có trả phí. Nội dung của dịch vụ này bao gồm tìm kiếm tài liệu được yêu cầu, số hóa, bao gói thông tin và gửi tới khách hàng. Khách hàng có thể thanh toán trực tuyến cho phía thư viện. Tại Thư viện quốc gia Pháp, dịch vụ số hóa tư liệu được tính là 0,7€/trang và 45€/cuốn đối với báo hoặc ấn phẩm định kỳ. Thời gian đọc giả được nhận tài liệu từ 1-5 tuần tùy theo độ dày mỏng của tài liệu. Dịch vụ này ở các thư viện đều là dịch vụ có thu vì thực hiện theo yêu cầu của đọc giả.

c) Dịch vụ cung cấp bản sao số

Đó là dịch vụ cung cấp những bản sao của các tác phẩm nghệ thuật, các tác phẩm thủ công mỹ nghệ, những ấn bản tư liệu cổ đã được số hóa, những đoạn video clips, những bản sao của các loại báo, các loại postcard, microfilm... đã được số hóa về mặt hình ảnh. Những bản sao được sao ra với những yêu cầu về kỹ thuật đồ họa và in rất cao, bản sao bao gồm hoặc bản in màu hoặc bản đen trắng. Các sản phẩm bản sao đều được quy định rất rõ ràng về định dạng bản cung cấp và dung lượng. Mỗi dạng được cung cấp và tùy theo dung lượng sẽ có những mức đơn giá cụ thể khác nhau.

Các loại tài liệu được sao	Giá
File TIFF (12mb/300 dpi)	22.00 \$
Không có file vượt 12mb/300dpi	
Tài liệu gốc	50\$
Sao âm bản hoặc làm sáng	40\$
Chụp phim tráng nitrate âm bản	40\$
Bản gốc chụp âm bản hoặc làm sáng	40\$
Sao màu làm sáng	40\$
Chụp phim kính âm bản	40\$
Chuyển dạng microfilm cho từng ảnh	1\$

Biểu giá cung cấp bản sao số ở Thư viện quốc hội Mỹ¹

Ở Trung tâm Lưu trữ và Thư viện Quốc gia Canada, dịch vụ cung cấp bản sao được chia thành hai loại: dịch vụ tự thực hiện bản sao và dịch vụ thực hiện bản sao do cán bộ thư viện thực hiện. Mức phí quy định hoàn toàn khác biệt. Mức phí dành cho độc giả tự sao cho một trang bản sao là 0,2 CAD/trang (đô la Canada), mức phí chung duy nhất cho dịch vụ tự phục vụ bản sao. Độc giả có thể tự sao từ bản cứng hoặc sao từ bản số tùy theo độc giả lựa chọn và được phía thư viện cho phép. Dịch vụ cung cấp bản sao do cán bộ thư viện thực hiện chia thành hai loại: Dịch vụ thông thường và dịch vụ nhanh. Mức phí dịch vụ thông thường là 0,4 CAD/trang và dành cho dịch vụ nhanh 0,8CAD/trang. Cũng tại thư viện, dịch vụ sao lưu bản số và bao gói trên các đĩa CD –ROM hay DVD cũng được tính cụ thể theo dung lượng ảnh, số lượng ảnh và loại dịch vụ thông thường hay dịch vụ nhanh.

Ở Thư viện Quốc gia Scotland, dịch vụ cung cấp bản sao số được thực hiện theo phương thức và cách tính giá như sau:

	Giá	Phương thức
Bản sao chưa số hóa (JPEG)	10.50 £	Tải về thông qua đường link

¹ Product & Pricing: <https://www.loc.gov/duplicationservices/products-pricing/>

Bản sao số hóa (JPEC)	7.50£	Tải về thông qua đường link
Bản scan màu chưa thu nhỏ (PDF)	1.20£	Scan và copy vào các thiết bị cầm tay
Bản scan màu thu nhỏ (PDF)	8.00£	Scan và copy vào các thiết bị cầm tay
Bản sao số hóa đã xử lý hoàn toàn (TIFF)	13£	Bao gói trên DVD và CD

Biểu giá cung cấp dịch vụ bản sao ở TVQG Scotland²

Những bản sao nói trên được thư viện quốc gia Scotland gửi theo email hoặc đường thư tín trong nước và quốc tế.

Tại Thư viện Quốc gia Nga, việc gửi các bản sao số sẽ được gửi qua email nếu dưới 10 trang và trên 10 trang được gửi qua đường thư tín. Biểu giá cho dịch vụ này sẽ được tính tùy theo từng tài liệu. Phương thức thanh toán cho dịch vụ là thẻ tín dụng. Với khoản tiền dưới 150 ruble Nga, người đọc sẽ phải trả tiền trực tiếp cho cán bộ thư viện.

2.2 Dịch vụ di động của thư viện

Dịch vụ di động tạo những tiện ích tối đa cho độc giả sử dụng thư viện. Kỷ nguyên số phát triển, kéo theo sự phát triển của thư viện, chuyển từ phục vụ độc giả tại chỗ tới phục vụ độc giả qua không gian ảo, tạo điều kiện tối đa cho độc giả tương tác với thư viện thông qua các dịch vụ được triển khai. Trong kỷ nguyên số, những ứng dụng của công nghệ thông tin, đặc biệt là những ứng dụng trên smart phone đã thúc đẩy các nhà thư viện đưa ra nhiều loại dịch vụ đa dạng hơn trong việc thu hút độc giả sử dụng tài nguyên thư viện, tiếp cận tới các sưu tập số mà không cần tới thư viện. Những dịch vụ ấy phục vụ độc giả như dịch vụ làm thẻ online, dịch vụ hỏi đáp MMS hoặc SMS, dịch vụ di động truy cập OPACs trên các thiết bị thông minh... Các dịch vụ di động của thư viện cũng ra đời theo sự phát triển của kỷ nguyên số, trên cơ sở ứng dụng của công nghệ số. Về bản chất vẫn là các dịch vụ hiện có nhưng được kết nối tới các ứng dụng thiết kế cho smartphone hoặc những site dành cho thiết bị di động cầm tay.

Các dịch vụ di động được các thư viện trên thế giới, mà phần lớn do các thư viện ở Mỹ đi tiên phong và phát triển, đang triển khai bao gồm :

- *Truy cập mục lục OPACs* : Các thư viện cung cấp truy cập các mục lục OPACs của họ tới các website đã được tối ưu hóa. Hiện nay, Thư viện Công cộng thành phố New York đang hỗ trợ cho The New York Public Library Mobile Beta site của họ để tra cứu

² Copying Service: <http://www.nls.uk/using-the-library/copying-services>

OPACs, tìm kiếm cũng như kết nối tới các thư viện khác (<http://m.nybl.org/>). Thư viện Quốc gia Iran cũng triển khai dịch vụ này (<http://old.nlai.ir/Default.aspx?alias=old.nlai.ir/en>), OPACs của World Cat cũng có ấn bản dành cho di động mang tên World Cat Mobile Web Beta (<http://worldcatmobile.org/?site=www>)

- *Sử dụng các ứng dụng di động* : Một số thư viện đang sử dụng một số các ứng dụng di động trên smartphone. Hệ thống thư viện công cộng của thủ đô Washington, Mỹ (District of Columbia Public Library) đã phát triển OPACs cho Iphone, đọc một số loại tài liệu số, và truy cập tới các thư viện của các hạt lân cận. (<http://dclibrarylabs.org/projects/iphone/>). Ở Anh, Đại học Open University đang thực hiện dịch vụ thư viện sử dụng các tiện ích của di động cho việc đọc tài liệu, liên kết với các thư viện khác (<http://www.open.ac.uk/blogs/macon/>)

- *Dịch vụ đọc các sưu tập di động* : Cung cấp tới bạn đọc các dịch vụ có phí hoặc miễn phí tới các bộ sưu tập tài liệu đa phương tiện. Dịch vụ OverDrive hỗ trợ cho người dùng smart phone tìm kiếm thông tin, địa điểm về thư viện, tìm kiếm tài liệu, đọc tài liệu đa phương tiện, hiện dịch vụ này cũng đã phát triển ứng dụng cho cả smartphone BlackBerry (www.overdrive.com). Thư viện Đại học Duke cũng tạo ra ứng dụng Iphone miễn phí, được gọi là DukeMoblie, để tìm kiếm thông tin và đọc kho tài liệu số, tài liệu đa phương tiện của thư viện. (<http://itunes.apple.com/app/dukemoblie/id306796270?mt=8>). Ngoài ra Thư viện Ottawa Canada đã đưa vào dịch vụ sách di động (<https://bibliooottawalibrary.ca/en/library/bookmobile>)

- *Dịch vụ chỉ dẫn thư viện* : Bao gồm chỉ dẫn về thư viện, chỉ dẫn về những dịch vụ thư viện đang triển khai, chỉ dẫn về các bộ sưu tập, cách đọc trên thiết bị di động, các thư viện liên quan thông qua những đoạn video clip. Chương trình « Research First Aid » của thư viện Đại học Đông Caroline là ví dụ điển hình. (www.ecu.edu/cs-dhs/laupuslibrary/researchfirstaid.cfm)

- *Cổng thông tin di động* : Thư viện Dược học quốc gia Mỹ phát triển phiên bản cổng thông tin di động hay Mobile Portal (<http://pubmedhh.nlm.nih.gov/>). Thư viện Quốc gia Anh cũng đã phát triển một Mobile Portal tương tự (<http://www.bl.uk/mobile/mindex.html>)

- *Dịch vụ gửi thông báo*: Đó là những tin nhắn ngắn thông báo hai chiều giữa người đọc và thư viện. Chúng bao gồm tin nhắn về sự kiện ở thư viện, nhắc hạn trả sách, nhắc gia hạn thẻ, account, hỏi, đáp hai chiều giữa các thư viện thành viên và người sử dụng. Ví dụ như dịch vụ tin nhắn của thư viện Cleveland (<http://cpl.org/?q=node/12258>)

- *Dịch vụ tham khảo SMS*: Một số các thư viện hiện nay triển khai dịch vụ «text-librarian» cho những câu hỏi đơn giản được gửi đến các thủ thư và họ trả lời cho người đọc bằng những tin nhắn ngắn gọn. Đồng thời, người đọc có thể gửi tới thư viện những yêu cầu tin thông qua dịch vụ SMS tham khảo. (<http://library.yale.edu/science/textmsg.html>). Thư viện Sno- Isles Mỹ cũng triển khai dịch vụ này thông qua mục Ask us (<http://www.sno-isle.org/?ID=5433>). Thư viện của Đại học Western, Canada cũng triển khai dịch vụ này

thông qua chuyên mục tương tự như Thư viện Sno – Isles (<https://www.lib.uwo.ca/text/>).

2.3 Dịch vụ trung gian

a) Dịch vụ chuyển giao tài liệu

Đây là một trong những dịch vụ mới xuất hiện trong hệ thống thư viện thế giới khoảng 10 năm nay. Khi kỷ nguyên số phát triển, hệ thống thư viện số giúp độc giả đăng ký thực hiện các công việc liên quan đến thư viện không buộc họ tới trực tiếp thông qua hệ thống dịch vụ điện tử mà thư viện triển khai. Tuy nhiên, chúng ta có thể đăng ký mượn sách nhưng ai có thể đưa sách đến cho chúng ta nếu chúng ta không muốn đọc bản số? Hoặc ai sẽ đưa đến cho chúng ta những đĩa DVD, CD – Rom, những bản sao số in ra từ cơ sở dữ liệu số nếu chúng ta ở quá xa thư viện hoặc chúng ta quá bận, không thể đến để lấy. Dịch vụ này ra đời dựa trên những tình huống ấy. Đối với khoảng cách địa lý gần thì nhân viên thư viện trực tiếp thực hiện việc giao nhận. Đối với khoảng cách địa lý xa, dịch vụ này được kết hợp trên cơ sở liên kết với dịch vụ vận chuyển và giao nhận hàng của hệ thống chuyển phát thư tín nội địa và quốc tế.

Thư viện Quốc hội Mỹ thực hiện dịch vụ chuyển giao tài liệu (còn gọi là dịch vụ ship) ở dạng dịch vụ có thu phí.

Các điểm trong nước Mỹ		Các điểm ngoài nước Mỹ	
Đơn đặt cao hơn 40\$	13.50\$	Đơn đặt cao hơn 40\$	23.50\$
Đơn đặt 40.01\$-100\$	18.50\$	Đơn đặt 40.01\$-100\$	35.50\$
Đơn đặt 100.01\$ - 200.00 \$	23.50 \$	Đơn đặt 100.01\$ - 200.00 \$	47.50 \$
Đơn đặt 200.01\$-300.00\$	30.50\$	Đơn đặt 200.01\$-300.00\$	60.50\$
Đơn đặt trên 300.00\$	11% trên toàn bộ giá trị đơn đặt	Đơn đặt trên 300.00\$	21% trên toàn bộ giá trị đơn đặt

Biểu giá dịch vụ chuyển giao tài liệu của Thư viện Quốc hội Mỹ

(Nguồn: Thư viện Quốc hội Mỹ)³

Trung tâm Lưu trữ và Thư viện Quốc gia Canada thực hiện dịch vụ ship thông qua dịch vụ chuyên giao FTP dành cho các tài liệu điện tử, tài liệu số. Mức giá được quy định như sau:

Kích cỡ 8 x 10, độ phân giải 300 ppi, tối đa 5 ảnh : 8,95 CAD

Kích cỡ trên 8 x 10, độ phân giải 300 ppi, tối đa 5 ảnh: 11,5 CAD

³ Product & Pricing: <https://www.loc.gov/duplicationservices/products-pricing/>

Đối với dịch vụ ship các bản giấy, bản cứng, chi phí là: 2,20 CAD cho mỗi gói hàng⁴

Một số thư viện tại các địa hạt ở những thành phố lớn ở Anh, ở Mỹ hoặc ở Scotland triển khai dịch vụ giao nhận sách mượn tại nhà. Tùy theo khoảng cách trong hoặc ngoài hạt mà các thư viện tính phí hoặc không tính phí.

b) Dịch vụ giáo dục

Dịch vụ giáo dục gần như đều có ở các thư viện, người ta quen gọi là e-learning. Ở nhiều khu vực các trường đại học hoặc tại các thư viện lớn, có những phòng họp, phòng hội thảo trực tuyến, được nằm cùng trong không gian chung với thư viện gọi là khu học liệu. Tại nhiều thư viện công cộng hiện đại của thế giới, những phòng đọc và chương trình giáo dục cho trẻ em được mở ra, do sự sẵn có của các giáo trình và các loại sách dành cho mọi đối tượng, do chức năng phục vụ cộng đồng của thư viện và do sự phát triển và đầu tư đa dạng về hạ tầng thông tin. Bên cạnh những lớp học, còn có những hội thảo trực tuyến, hội thảo xuyên quốc gia được thực hiện thông qua thiết bị được trang bị cho thư viện.

2.4 Dịch vụ truyền thông được biến đổi

a) Dịch vụ hỏi đáp

Dịch vụ hỏi đáp là một trong những dịch vụ đã phát triển từ ban đầu của hệ thống thư viện nhưng trong kỷ nguyên số đã phát triển đôi chút khác biệt. Do hiện nay, số lượng các truy cập mở quá nhiều và quá lớn, hệ thống cơ sở dữ liệu số liên tục tăng nhanh, các tiện ích từ công nghệ thông tin điện tử liên tục xuất hiện và các dịch vụ mới liên tục được các thư viện mở rộng, độc giả dường như “lạc lối” trong ma trận của các thông tin điện tử. Vì thế, dịch vụ hỏi đáp về việc sử dụng dịch vụ của thư viện, hướng dẫn chi trả thanh toán các dịch vụ, làm thẻ, và các hoạt động tương tác khác với thư viện hiện nay được xem như rất hữu ích, giúp độc giả định hướng và sử dụng thư viện tốt và hiệu quả. Dịch vụ hỏi đáp này có sự khác biệt đôi chút so với dịch vụ tham khảo SMS. Dịch vụ tham khảo SMS sẽ bị trừ hai mức phí, phí thuê bao di động và phí dịch vụ thư viện (hoặc trọn gói hoặc không trọn gói mức phí dịch vụ sử dụng thư viện số), từ việc sử dụng dịch vụ trên thiết bị smart phone. Ngược lại, dịch vụ tham khảo không mất phí nếu độc giả sử dụng hình thức gửi yêu cầu bằng thư, hoặc email (nhận trên các P/C).

Thư viện Quốc gia Nga thực hiện dịch vụ thông qua chuyên mục *Ask a librarian. Online Reference Service* trên cổng Portal của mình. Thư viện Quốc gia Pháp thực hiện dịch vụ tham khảo miễn phí trực tuyến có tên SINDBAD (http://www.bnf.fr/en/collections_and_services/a.ask_a_librarian_sindbad.html)

b) Dịch vụ tự phục vụ

Dịch vụ tự phục vụ về bản chất là tự phục vụ việc in ấn và sao tài liệu. Hiện nay nhiều thư viện mở ra dịch vụ tự phục vụ để độc giả tự in ấn và sao tài liệu. Điều này tạo ra sự thoải mái của các độc giả và tiện lợi cho độc giả hơn khi trực tiếp tự sử dụng máy móc mà không phải chờ đợi các cán bộ thư viện tiến hành sao lưu.

---

⁴ Price List & Service Standard: <http://www.bac-lac.gc.ca/eng/reproduction-requests/Pages/price-service-standard-digital-copy.aspx>

Một số nơi, việc tự phục vụ bị tính phí như ở Thư viện Quốc gia Scoland. Biểu giá tự phục vụ gồm: tự scan màu sao lưu ở USB giá 0.10£/trang, photo đen trắng khổ A3 và A4 giá 0.20£/trang, in đen trắng khổ A3/A4 giá 0.20£/trang

Tại Thư viện Quốc gia Pháp, biểu giá tự phục vụ được tính theo đồng euro như sau:

	Khổ A3	Khổ A4
Photocopy (Thư viện phục vụ học tập)	0.30€	0.20€
Photocopy (Thư viện nghiên cứu)	0.45€	0.30€
In từ Microfilm	0.59€	0.35€
In từ máy tính		0.15€

(Nguồn: Thư viện quốc gia Pháp⁵)

Một số nơi, hỗ trợ việc chỉnh sửa để tạo bản sao, in đẹp sẽ bị tính phí riêng, một số thư viện khác thì tính gộp luôn vào phí sao tài liệu trừ những bản sao đòi hỏi sự chỉnh sửa mang tính chuyên nghiệp hơn, lâu hơn. Thư viện Anh cũng xuất bản những tài liệu nằm trong bộ sưu tập của họ và không còn nằm trong các quy định về bản quyền nhằm phục vụ nhu cầu của người dùng tin.

Tóm lại, những dịch vụ nói trên không chỉ là những dịch vụ chỉ mới xuất hiện rất gần đây, phát triển cùng với sự phát triển của kỹ nguyên số mà bao gồm cả các dịch vụ truyền thống như dịch vụ tham khảo, dịch vụ tự phục vụ in ấn đã được biến đổi về hình thức phục vụ mặc dù bản chất dịch vụ vẫn giữ nguyên. Những dịch vụ trên smart phone hay dịch vụ trực tiếp trên tài liệu số, nói chung, phải dựa trên những phát triển tối ưu của công nghệ thông tin hiện nay. Vì vậy, cho dù sự ra đời hay phát triển của các dịch vụ cũ và mới, chúng vẫn chịu sự chi phối của công nghệ thông tin trong ít nhất là mười năm tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. The future of library system: Library services platform, *Information standards quarterly*, Vol 24, Issue 4, 2012, 5 – 15 p.
2. The public library Services, <http://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/archive/the-public-library-ervice/publ97.pdf>
3. Imperila College London. *Library Service overview*, <https://www.imperial.ac.uk/media/imperial-college/administration-and-support-services/library/public/library-services-overview.pdf>

⁵ Tarifs de photocopies et impression:

http://www.bnf.fr/fr/collections_et_services/services_lecteurs/a.photocopies_impression_donnees.html

4. Australian Library and Information Association. *Library and information services: The future of Professional themes and scenarios 2025*, <https://www.alia.org.au/sites/default/files/documents/advocacy/The%20Future%20of%20the%20Profession.pdf>
5. Stephen Mayera. *Library information services in digital age*, <http://eprints.rclis.org/12567/2/Paper.pdf>
6. Wu Chunni & Hao Jinmin. *Innovative information services in the Digital Age*, <http://www.ifla.org/past-wlic/2011/197-li-en.pdf>
7. Sunday Olurotimi Obadare. *The changing role of librarians in digitals age*, https://www.codesria.org/IMG/pdf/Obadare_S_O.pdf
8. G.G.Chowdhury & Sudatta Chowdhury. *Information Users and Usability in the Digital Age*, http://www.facetpublishing.co.uk/title.php?id=045971&category_code=
9. Access to culture at your fingertips with new digital library service, <http://gov.wales/newsroom/cultureandsport/2016/160323-digital-library-service/?lang=en>
10. Copying Service, <http://www.nls.uk/using-the-library/copying-services>